

Za rok lidem řeknou, že je třeba další konsolidace... Šichtařová ví, co přijde poté

- CZ24 News | 11. září 2023

ČESKO: Lidé mají pocit, že už se dost obětuji pro blaho státu skrze konsolidační balíček. „A představte si to znechucení, až zjistí, že za rok jim zase ekonomové budou říkat, že je potřeba další konsolidace,“ říká pro ParlamentníListy.cz Markéta Šichtařová s tím, že lidé nebudou chápat, že ta první konsolidace byla o ničem, takže nebudou samozřejmě ochotní nic dalšího podstupovat. K ohlášenému zvýšení poplatků pro Českou televizi dodává, že už bylo načase všechna veřejnoprávní média úplně zrušit a ponechat jen ta soukromá, která se sama užíví. Vždyť přece chceme konsolidovat veřejné finance.

Pětikoaliční vláda se snaží; po třech dnech jednání se jí podařilo protlačit konsolidační balíček druhým čtením ve Sněmovně. Národní rozpočtová rada ji však zpražila, když ve svém pravidelném čtvrtletním stanovisku oznámila, že bez zásahu do výdajové strany státního rozpočtu nelze letos očekávat dodržení plánovaného schodku 295 miliard korun. Upozornila také, že návrh státního rozpočtu na příští rok 252 miliard korun a výhled pro rok 2025 s deficitem 235 a o rok později 220 miliard korun konzervují deficit na úrovni dvou procent HDP, což je střednědobě neudržitelné. Tohle postupné snižování schodku tedy není nic platné?

Ale vždyť o tom se přeci bavíme od samého začátku, že konsolidační balíček ekonomiku nijak nezachrání. A samozřejmě Národní rozpočtová rada má naprostou pravdu v tom, že bez zásadních škrtů na výdajové straně je to o ničem. Konsolidační balíček řeší primárně příjmovou stranu rozpočtu, to znamená, především zvyšuje příjmy rozpočtu, tedy víc zdaňuje lidi a firmy. Prostě vláda se nám pár let rozšoupávala a pak řekla: „Vy, lidi, mi ten mejdan zaplatíte.“ Ale problém vůbec není na straně příjmů rozpočtu, respektive problémem je právě to, že příjmy rozpočtu jsou příliš vysoké, což je špatně. Jak příjmy, tak výdaje musí být menší. A výdaje musí být menší výrazně.

Jenomže už nyní se silně plýtvá politický kapitál. Lidi mají pocit, že už se dost obětuji pro blaho státu skrze konsolidační balíček. A představte si to znechucení, až zjistí, že za rok jim zase ekonomové budou říkat, že je potřeba další konsolidace. Nebudou chápat, že ta první konsolidace byla o ničem. A nebudou samozřejmě ochotní nic dalšího podstupovat. A to je přesně ten mechanismus, proč celá ta snaha o konsolidaci veřejných financí půjde do ztracena. Prostě se to musí udělat pořádně napoprvé, protože druhý pokus už vláda mít nemusí.

Jen co začala v úterý Sněmovna konsolidační balíček projednávat, dal exministr financí Miroslav Kalousek najevo, že považuje boj o desítky opatření za zbytečný. Na sociálních sítích uvedl, že kdyby mohl, prosazoval by jen dvě: Poměr příjmů a výdajů vrátit zpět před covid do roku 2019 a zdvořile říct lidem i firmám, ať přestanou natahovat ruku k eráru a ať se živí prací. To se snadno napíše, vypadá to hezky, ale copak je to tak lehce proveditelné?

Je. Co by nebylo? Stačí ústavní zákon, že se vracíme s poměrem rozpočtových kapitol před covid. A příští rozpočet sestavit už podle těchto pravidel. A hotovo. Když máte rozpočtové provizorium, také jedete podle předchozího rozpočtu. Tak teď by se jelo ne podle loňského rozpočtu, ale podle rozpočtu starého třeba 4 roky. Prosté, funkční.

A jen tak mimochodem, kdyby se postupovalo tímto způsobem, tak by postižena byla právě ta strana výdajů. O které jsem před chvílí mluvila.

V souvislosti s odkladem prezidentova podpisu pod novelou o valorizaci důchodů se hovoří o první roztržce mezi vládou a Hradem. Petr Pavel tím, že ji místo 31. srpna podepsal o den později, posunul její účinnost o měsíc, tedy na 1. října. Podle ministra práce Mariana Jurečky by kvůli tomuto odkladu zákona o měsíc mohlo jít do předčasného důchodu až 10 tisíc lidí, což by příští rok mohlo stát až 4 miliardy korun. Prý se ale šéf lidovců na prezidenta nezlobí. To je divné. Jsou ty 4 miliardy jen drobné, které nikde nebudou chybět, nebo to od ministra Jurečky byly jen plané řeči?

Spíš si ministr nechtěl prezidenta naštvat. To já si ho naštvu klidně. Myslím, že prezident nemá názor, snaží se hlavně si nenaštvat veřejné mínění, rozhoduje se tak, aby mu to moc nesebralo body veřejné obliby, a v této problematice důchodů jednoduše plave, proto kolem ní tak dlouho lavíroval.

Průměrná hrubá měsíční mzda v letošním druhém čtvrtletí meziročně vzrostla o 3100 korun na 43.193 Kč a nominálně se zvýšila o 7,7 %, ale při zohlednění vysoké inflace reálně její hodnota o 3,1 % klesla. Jde už o sedmý pokles v řadě - k tak dlouhému období ztráty kupní síly výdělků v historii České republiky ještě nedošlo. Už několik měsíců navíc držíme v Evropě velmi nepříjemný rekord. Jsme zemí s největším pádem životní úrovně. Kdo nebo co může tento trend, který asi ještě není u konce, změnit?

Ten trend změnit nelze. Smiřme se s tím. Některé věci zvrátit nejdou. Smrt taky nezměníte. On se ten trend změní sám - a změní se už brzy. Ale rozhodně nelze změnit tak, že někdo nějak rozhodne, přijme nějaký zákon, nějakou regulaci. Všechno souvisí se vším.

Dosud jsme mluvili o špatném vývoji veřejných financí. Ty veřejné finance, respektive vysoké výdaje státu, jsou jedním z důvodů, proč je inflace u nás vyšší než v jiných zemích. A protože vláda stále generuje tak vysoké schodky rozpočtu, tak také stále působí proinflačně. A protože působí proinflačně, také způsobuje to, že dochází k propadu reálných mezd. Jsou to všechno propojené nádobry. Prostě na počátku je tisk špatných peněz, je jedno, jestli ty peníze tečou do oběhu skrze centrální banku, nebo skrze vládu.

Kdybychom stále měli zlatý standard, toto by se nedělo. Ale zlatý standard je už dávno pryč, a tak je pro stát náramně jednoduché hrnout do oběhu nekvalitní peníze, tím způsobovat inflaci, zadlužení - a také propad reálných mezd.

Od ministra kultury Martina Baxy, který ještě před rokem tvrdil, že se koncesionářské poplatky za této vlády zvyšovat nebudou, jsme se dozvěděli, že se zvýší. Za Českou televizi už budeme platit 160 a za Český rozhlas 55 korun. Nově budou platit i lidé, co sice nemají televizi, ale vlastní zařízení, která může přijímat televizní signál, třeba mobilní telefon, který to umožňuje. Bylo už načase oběma médiím po dlouhých letech přilepšit, aby mohla naplňovat své veřejnoprávní poslání v požadované kvalitě?

Myslím, že bylo načase všechna veřejnoprávní média úplně zrušit a ponechat jen ta soukromá, která se sama užíví. Koneckonců chceme konsolidovat veřejné finance, ne?

Ministr dopravy Martin Kupka oznámil, že díky novele bodového systému bude od příštího roku možné zahájit kurz autoškoly k řízení osobního automobilu v 15 letech a šesti měsících. Od 17 let pak budou moci lidé řídit rok auto s dozorem mentora. Co se dá od tohoto rozhodnutí očekávat?

Nemyslím, že by to přineslo něco velkého. Celkem s tím nemám problém. Děti mohou na silnici nadělat slušnou paseku třeba i na kole, tak proč zbytečně tabuizovat auta. A jezdit pod dozorem mentora není špatný nápad.

ZDROJ